

"Cənubi Qafqaz yeni geosiyasi mərhələyə daxil olur"

Rumıniyanın nüfuzlu "Veridica" nəşrində tanınmış siyasi analitik Aleksandr Maliarenkonun Cənubi Qafqazda gedən geosiyasi proseslərə həsr olunmuş məqaləsi dərc edilib.

Məqalədə qeyd olunur ki, son illər regionda baş verən dəyişikliklər Cənubi Qafqazın beynəlxalq münasibətlər sisteminə daha müstəqil və çoxşaxəli mövqe tutduğunu göstərir. Bölgə ölkələri təhlükəsizlik, enerji və nəqliyyat sahələrində yeni əməkdaşlıq formatlarına üstünlük verərək milli maraqlara əsaslanan siyasət yürüdürlər.

Analitikin fikrincə, Azərbaycan, Gürcüstan və Ermənistan xarici siyasətdə alternativ tərəfdaşlıqların genişləndirilməsinə, iqtisadi və logistik əlaqələrin şaxələndirilməsinə xüsusi önəm verir. Bu yanaşma Cənubi Qafqazın global enerji və nəqliyyat xəritəsində rolunu əhəmiyyətli dərəcədə artırır.

Məqalədə vurğulanır ki, Azərbaycan enerji təhlükəsizliyi və nəqliyyat dəhlizləri sahəsində əsas regional aktorlardan biri kimi çıxış edir. "Cənub qaz dəhlizi", Orta dəhliz və Xəzər hövzəsi üzərindən keçən marşrutlar Avropa ilə Asiyanı birləşdirən strateji xəttə çevrilir.

Aleksandr Maliarenko yazır ki, Türkiyə ilə strateji tərəfdaşlığın möhkəmlənməsi, Avropa İttifaqı və ABŞ ilə dialoqun dərinləşməsi, eyni zamanda Asiya istiqamətində genişlənən iqtisadi əlaqələr regionda balanslaşdırılmış xarici siyasət modelinin formalaşmasına töhfə verir.

Məqalədə belə nəticəyə gəlinir ki, mövcud proseslər Cənubi Qafqazı təkcə regional deyil, həm də global miqyasda enerji təhlükəsizliyi və nəqliyyat-logistika sistemlərinin mühüm halqasına çevirir və bölgənin beynəlxalq əhəmiyyətini daha da artırır.

Azərbaycanın çoxşaxəli xarici siyasəti: Enerji, balans və yeni geosiyasi mövqe

"Azərbaycan müstəqilliyini qazandıqı gündən etibarən xarici siyasətini yalnız sağqalma refleksi ilə deyil, uzunmüddətli strateji düşüncə əsasında formalaşdıran postsovet dövlətlərindən biri kimi önə çıxır. Xüsusilə son illərdə rəsmi Bakının Rusiya, ABŞ, Avropa İttifaqı və Çin kimi global və regional güclərlə eyni vaxtda balanslı və çevik siyasət aparması Azərbaycanı Cənubi Qafqazın passiv ölkəsi

olmaqdan çıxararaq regional və global güc balanslarında nəzərə alınmalı bir aktora çevirilib".

Bu sözləri AZƏRTAC-a açıqlamasında Hacı Bayram Vəli Universitetinin müəllimi, ekspert Şuay Nilhan Açıkalın söyləyib. O bildirib ki, Azərbaycanın beynəlxalq sistemdə çəkisini artıran əsas amillərdən biri enerji diplomatiyasıdır. Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum və "Cənub qaz dəhlizi" kimi layihələr Azərbaycanı təkcə hidrokarbon ixracatçısı deyil, eyni zamanda Avropanın enerji təhlükəsizliyinin struktur tərkib hissəsinə çevirib. Bu kontekstdə enerji Azərbaycan xarici siyasətində uzunmüddətli əməkdaşlıq təmin edən strateji alət kimi istifadə olunur. Bu baxımdan da Avropanın Rusiya enerji mənbələrindən asılılığını azaltmaq söyləri Azərbaycanın geosiyasi əhəmiyyətini daha da artırır.

Qarabağ Zəfərindən sonrakı dövr: Yeni güc mövqeyi

"Müstəqillik dövrünün böyük hissəsini əhatə edən keçmiş Dağlıq Qarabağ məsələsi 2020-ci ildə baş vermiş İkinci Qarabağ müharibəsi ilə Azərbaycanın xeyrinə nəticələndi. Bu hadisə təkcə hər-

bi qələbə deyil, Azərbaycanın uzun illərdə davam edən səbirli və çoxqatlı xarici siyasət strategiyasının nəticəsidir.

Qarabağ Zəfərindən sonra Azərbaycan bölgədə yeni realıq yaratdı. Bu gün Bakı Cənubi Qafqazda təhlükəsizlik, nəqliyyat və enerji layihələrinin mərkəzində dayanır və regional sabitliyin əsas açar ölkələrindən biri kimi qəbul edilir", - deyər Ş.N.Açıkalın vurğulayıb.

Bərpaolunan enerji, tranzit və sənaye: Vahid inkişaf modeli

Ekspert bildirib ki, son illərdə rəsmi Bakının ortaya qoyduğu əsas strateji yanaşma aydındır: enerji, tranzit və sənaye siyasətləri bir-birindən ayrı sahələr deyil, vahid inkişaf modelinin bir-birini tamamlayan komponentləridir. 2030-cu ilə qədər bərpaolunan enerji gücünün sürətlə artırılması hədəfi ekoloji seçim olmaqla yanaşı, təbii qaza əsaslanan iqtisadi modelin transformasiyasına yönəlmiş rasional addımdır. Bu transformasiya Azərbaycanın gələcəkdə həm "yaşıl enerji" mərkəzinə, həm də Avrasiya məkanında mühüm tranzit qovşağına çevrilməsini hədəfləyir.